

## Ryszard Wagner - biografia, życiorys

Ten niemiecki kompozytor jest jednym z najśłynniejszych muzyków doby neoromantyzmu. Specjalizował się w operach i takie jego dzieła jak „Pierścień Nibelunga”, „Zygryd” czy „Parsifal” przeszły do historii jako czołowe utwory XIX-wiecznej muzyki klasycznej.

Muzyk urodził się w 1813 roku, jednak sprawa ojcostwa do dzisiaj nie została wyjaśniona. Według jednych źródeł ojcem Richarda był urzędnik policyjny z Lipska, według innych – pewien aktor, który później ożenił się z matką kompozytora. Początkowe lata nauki pobierał Wagner w rodzinnym Lipsku, następnie kształcił się na uniwersytecie w tym mieście. Jego nauczycielem był profesor Weinlig. Na wstępnym etapie młodzieniec wiązał swoją przyszłość z literaturą, gdyż fascynowała go twórczość pisarzy i poetów niemieckich, zwłaszcza ta dotycząca wątków mitologicznych i baśniowych. W wieku dwudziestu lat pracował już jednak jako dyrektor chóru w Würzburgu i w tym czasie miał napisane już dwie opery: „Die Feen” oraz „Das Liebesverbot”. Napisał w tym czasie także dzieła pt.: „Boginki” oraz „Zakaz miłości”, jednak nie przyniosły mu one większego powodzenia.

Wagner postanowił wyprowadzić się do Królewca, gdzie jego losy przybrały odmienny obrót. Poślubił pewną aktorkę, a następnie wyjechał do Rygi, gdzie został dyrektorem teatru. Jednak ciężko było mu się utrzymać. Pozaciągał tyle długów, że musiał uciekać przed ich splątami za granicę. Trafił do Paryża, gdzie przeżywał bardzo ciężki czas w nędzy i ubóstwie. Szczęśliwie, zaprzyjaźnił się z najznamienitszymi kompozytorami tamtej epoki, m.in. z Berliozem i Lisztem, od tego czasu zaczęło mu się lepiej wieść. Po wystawieniu sztuki „Latający Holender”, będącej operą romantyczną opartą na legendarnych wątkach, Wagner odniósł sukces i został dyrygentem w teatrze w Dreźnie. Jego ulubionym twórcą był Ludwig van Bethoven, którego utwory interpretował z niezrównaną maestrią. Wystawił w tym czasie kilka sztuk, np.: „Tannhäuser i wartburski konkurs śpiewaczy”.

Po okresie Wiosny Ludów wyjechał do Zurychu, gdzie zajął się teoretyczną stroną muzyki i opracowywał zasady rządzące gatunkiem dramatu muzycznego. Był to autorski pomysł Wagnera, łączący występ

sceniczny oraz muzykę, które miały być podporządkowane akcji dramatu. Także dzieło było skonstruowane według reguł dramatycznych (sceny, akty), a nie operowych (arie, recytatywy). W 1861 roku Richard Wagner wrócił do kraju, gdzie wszystkie jego długi zostały spłacone przez króla bawarskiego Ludwika II. Był on bowiem wielkim fanem muzyka, który zdobył już znaczną sławę. Wystawienie jego „Tristana i Izoldy”, która to opera stworzona została przez muzyka w efekcie jego nieszczęśliwej miłości do Matyldy Wesendonck, zapewniło mu jeszcze większy sukces oraz sławę w ojczyźnie.

Jednak nie tylko chwały i sukcesy były jego udziałem. Wagner związał się z zamężną już córką Liszta, co wywołało powszechny skandal obyczajowy. Później mężczyzna poślubił Cosimę. Pod koniec życia wrócił do teoretycznych rozpraw na tematy muzyczne. Zaprzyjaźnił się z filozofem Fryderykiem Nietzschem, interesował się też myślą Arthura Schopenhauera. Zmarł w 1883 roku w Wenecji.

Wagner był twórcą wszechstronnym – pisał nie tylko muzykę do swych oper, ale także libretta oraz aranżował oprawę sceniczną. Odnosi się to do idei „Gesamtkunstwerk”, czyli totalnego dzieła sztuki. Stosował także niestandardowe rozwiązania wykorzystując niepopularne, bądź nieznanne instrumenty (np. tuby Wagnera). Inspiracje czerpał z legend i mitów celtyckich, wykorzystywał także postaci i motywy baśniowe i zaczerpnięte ze starożytnych podań. Uwielbienie dla mitologii germańskiej, inspiracja filozofią Nietzschego, a szczególnie jego koncepcją nadczłowieka, sprawiły, iż stał się Wagner jedynym aprobowanym przez ideologię III Rzeczy i samego Adolfa Hitlera kompozytorem muzyki klasycznej.